

תחום בטיחות טיסה

לכבוד: _____

הנדון: התייחסות רת"א לדוח 14-35 : תאונה קטלנית בניסיון המראה כושל

1. רקע

א. אדם נהרג במהלך ניסיון המראה על כלי טיס שהורכב בצורה מאולתרת ולא מאושרת ועשוי להיחשב כאולטרא לייט מסוג טרייק (אז"מ קבוצה ב').

ב. על אף התוצאה הטרגית חובה עלינו להציג את הדברים כהוייתם.

ג. הרקע לאירוע והאירוע עצמו מהווים מכלול הפרות בוטות של דיני הטיס.

ד. נמנה את עיקרי הפרות:

1) האדם המעורב הפעיל כלי טיס אף שלא החזיק רישיון טיס ישראלי או רישיון טיס זר.

2) כלי הטיס שהופעל מבוסס על אולטרא לייט מסוג טרייק, אך כולל חלקים אסורים בהרכבה או מייצור עצמי ולא קיבל רישיון, לא בארץ ולא בחו"ל. ממילא, בין היתר, כלי הטיס לא היה כשיר אווירית להפעלה בטוחה ואסור היה להפעילו.

3) לא נמצא כל תיעוד של אחזקה לכלי הטיס.

ה. להמלצה לרת"א אין קשר סיבתי או אחר לאירוע הנחקר.

ו. חוסר הנורמטיביות של המעורב רחוק כל כך מהאדם הסביר אליו מכוונת האסדרה התעופתית שהוא שולל כל אפשרות ללמוד מהאירוע ולשפר את בטיחות התעופה.

חוק הטיס (סעיף 122) מחייב את מנהל רת"א להגיב על המלצות החקירה הבטיחותית, לולא ניתנה, בדוח החקירה, המלצה למנהל רת"א, רת"א לא הייתה מגיבה לאירוע או לדוח. אין בהם דבר וחצי דבר עם דיני הטיס ואחריותה של רת"א.

2. התייחסות מנהל רת"א להמלצה

המלצה 4.1 – "לדון במקרה, על אף העבירות הרבות "שהרכיבו" אותו ואשר עשויות לטרף חוסר רלוונטיות של הצורך לטפל בכך, לבחון מה ניתן היה לעשות טוב יותר, כמו גם לעודד את השטח לדווח על מקרים חריגים, אפילו במחיר של הימנעות מענישה ישירה, כדי לקדם את תרבות הבטיחות אצל העוסקים בתעופה."

ההמלצה אינה מתקבלת.

נימוקי ההחלטה:

ההמלצה חסרת כל תכלית ציבורית ומקצועית, בוודאי בשים לב לנסיבות המקרה שממנו היא נובעת.

אם ההמלצה היא להימנע מנקיטה באמצעי אכיפה לפי דיני הטיס כלפי האדם המעורב, במטרה לעודד אותו לדווח על הפרותיו הבוטות את הדין, הרי שלא סביר להניח כי אדם בנסיבות כאמור היה מדווח לרת"א כך או כך.

מה גם שביסוד הדין - הציות לדין; לא הפקרות מדווחת ובהמשכה לא מטופלת. **לחילופין: אם ההמלצה היא להימנע מנקיטה באמצעי אכיפה לפי דיני הטיס כלפי מי שהיו עדים להתנהגותו של אותו אדם מעורב, ואשר ביקשו לדווח עליה לרת"א – הרי שממילא ספק אם מלכתחילה יש בסיס לנקיטה באמצעי אכיפה כאמור, שכן בכך הם עצמם לא הפרו, על פני הדברים, את דיני הטיס.**

ממילא, אין בין הרצון "לעודד את השטח לדווח" לבין "הימנעות מענישה ישירה" דבר וחצי דבר, וממילא אין בינם לבין מה שיש לעשות "כדי לקדם את תרבות הבטיחות אצל העוסקים בתעופה" כל קשר. כמו- כן לרת"א לא מוכרת "ענישה ישירה" (להבדיל מ"ענישה עקיפה"!).

בשולי הדברים נעיר שכשנתקלים בהתנהגות כה לא נורמטיבית אין צורך ויכולת להצביע על "מה ניתן היה לעשות טוב יותר" זולת לעמוד בהוראות הדין הבסיסיות השייכות לעניין.

יתרה מכך בהמלצה בנסיבות העניין אין עידוד לדווח (בין אם של אדם על הפרות שביצע בעצמו ובין אם של אדם על הפרות שביצע זולתו), אלא מסר שגוי לרוב הציבור שפועל כדין ומציית להוראותיו.

לסיכום, לא ברורים לנו הקשר הסיבתי שבין ההמלצה לבין האירוע ואף לא התוכן או המשמעות המעשיים של ההמלצה.

בברכה,

אלון
מנהל תחום בטיחות טיסה

שלו

העתק: רשימת תפוצה
אתר רת"א